

EDI TO RIAL

Adâncă tinerețe

Când ești tânăr, e prea devreme; când ești bătrân, e prea târziu.

Proverb grec

Virtuțile tinereții sunt adesea considerate incompatibile cu portretul-robot, cărunt și tăcut, al filosofului. E de-ajuns să fii tânăr, pentru ca entuziasmul, curajul, curiozitatea sau non-conformismul să fie traduse ca nerăbdare, inconștientă, ignoranță sau devianță, și nicidecum ca pasiune, sete de cunoaștere sau originalitate. Vina de a fi tineri aduce plutoane întregi de generații în fața unui tribunal cu ușile minții închise, la o judecată care e prejudecată, iar verdictul e implacabil – prea tineri pentru a fi filosofi. Obiecție, onorată instanță!

O serie întreagă de filosofi fără barbă au sfidat stereotipurile de-a lungul timpului. Imi vin în minte nume din trecut precum Mill care, până la vârsta de 18 ani, publicase deja trei cărți de filosofie, Ayer cu "Limbaș, Adevăr și Logică" scris la 23 de ani, Nietzsche – profesor la Basel la numai 24 de ani, Kant și Schopenhauer, care și-au publicat primele lucrări filosofice la 25 de ani, Berkeley, Hegel, Wittgenstein și, ca ei, mulți alții. Desigur, nu-i o competiție. Argumentul pe care doresc să-l aduc este acela că lucrările lor "de tinerețe", departe de a fi considerate în termeni de sistem, au aprins scânteia care, mai târziu, urma să lumineze lumii calea spre înțelepciune. Ei au plecat pe drumul filosofiei tineri și au ajuns statui. Așa cum ne amintește Aristotel, el însuși un tânăr cool la vremea lui, "nu e puțin important dacă ne obișnuim așa din tinerețe; dimpotrivă, aceasta înseamnă foarte mult sau, mai bine zis, totul" (EN II 1103b).

Astăzi, încă, aruncăm priviri piezișe celor care se avântă, cu elanul tinereții, în abisurile filosofiei. Ce știi ei? Ce pot să știe? Ei bine, ei știu că pot. Stărnesc curente, precum tânărul filosof scoțian William MacAskill, unul dintre inițiatorii mișcării altruismului eficient sau youtuber-ul englez Oliver Thorn, care prezintă, gratuit, subiecte de filosofie pe canalul Philosophy Tube, după ce Marea Britanie a decis creșterea taxelor de școlarizare. Pentru tinerii ca ei, filosofia nu mai e între coperți sau în spatele unor uși închise. Au deschis spațiul de acțiune, au liberalizat teme de reflecție, au democratizat tonul, au ales să trăiască filosofia în felul lor excentric și exuberant. Giganții îi privesc înmărmuriți, dat îngăduitori, de pe sochurile lor, de ce n-am face-o și noi?

De ce am limita filosofia la o mână de specialiști, experți în excludere? Cunoașterea este un bun public, asupra căruia nu poate fi instaurat niciun monopol. Un copil de zece ani mi-a amintit acest lucru, recent, când am încercat să-l țin departe de o discuție "între adulți". Mi-a răspuns: Dar și eu sunt adult. În devenire. Tinerii noștri neștiutori sunt și ei știutori în devenire. Poate că, într-adevăr, nu au răspunsuri, dar au întrebări, ceea ce este esențial în filosofie.

Închei cu un portret pe care Aristotel îl făcea tinerilor vremurilor sale și care, după două milenii și jumătate, surprinde prin actualitate – "Ei sunt exaltați pentru că nu au fost încă umiliți de viață [...]. De asemenea, mai degrabă aleg să înfăptuiască lucruri frumoase, decât lucruri avantajoase, căci ei trăiesc mai curând potrivit cu caracterul lor, decât conform cu rațiunea. Comit greșelile lor; toate, ca urmare a exagerării și a impetuozității, căci ei le înfăptuiesc pe toate exagerat – iubesc prea mult, iar cu privire la toate celelalte, în același fel" (Retorica II 12 1389b). Oare exaltarea lor îi face nedemni de un loc la masa tăcerii filosofice sau, dimpotrivă, vocea lor tânără este o speranță pentru cărunta filosofie? E o întrebare al cărei răspuns, sper, e un (in)final fericit – și au trăit înțelept până la adânci tinereți.

Laura Ghinea

SUMAR

2	Editorial Idealul domnului Tudor Doru V. FOMETESCU	3
4	Marea Fugă. Cum se războie în destinul faustic? Antonia Mălina LATU	9
	Despre neajunsul de a te naște și schimonoselile omului actual Denisa-Elena CODIȚĂ	
13	Omul actual, roată ce se învârtă în sine sau scară spre cer? Raluca Maria VIJULAN	
	Poezie Eugen DORCESCU Alex GREGORA Valentin CHEPENEAG Andreea Patricia VÎLCEANU	16
26	Flori de cireș Costel STANCU	
	O lume fără umbre Elena Mara SĂRBU	28
30	Padeș, legenda de lângă inimă (reportaj) Ion ELENA	
	Biserica din satul Frățești Gelu BIRĂU	33
39	Periplu epigramistic cu Grig M. Dobreanu Victor TROACĂ	
	Bicentenarul Revoluției de la 1821 Florin VĂIDEIANU	42
43	Un volum interesant: „Tudor Vladimirescu în memoria românilor” – de Nelu Vasile Victor TROACĂ	
	Poeme dedicate lui Tudor Adrian FRĂȚILĂ Tudor VOINEA	44
46	Tudor Vladimirescu - spirit de adevărat oltean 200 ani de eternitate Ion M. UNGUREANU	
	Despre Tudor...	51
53	Cazul Tudor Vladimirescu Viorel SURDOIU	
	Istoria tatuajului Georgiana BRANDT	54
56	Prezentări carte Expoziția „TextilArt” Dorina CIOPLEA-VĂDUVA	58

Număr ilustrat cu lucrări semnate Georgiana BRANDT